

Posudek diplomové práce Martiny Světlíkové Návčik jevů pravopisu syntaktického

Každý den se setkáváme v písemných textech s řadou chyb pravopisu syntaktického, tj. s chybami interpunkčními i s chybami v psaní i/y ve shodě přísudku s podmětem. Smutné je zjištění, že napsat správně tyto jevy nedokáží ani profesionální uživatelé jazyka, jako jsou novináři. Protože základy pravopisu syntaktického získávají žáci na 1. stupni ZŠ, jsou velmi důležité vhodné didaktické postupy, které by měli učitelé v tomto tematickém celku uplatňovat. Proto považuji téma, které Martina Světlíková pro svou diplomovou práci zvolila, za velice důležité.

V teoretické části diplomové práce se autorka zabývá pojetím syntaktického pravopisu a jednotlivými etapami v jeho výuce. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání; na straně 5 je neúplný název analyzovaného dokumentu. Uvádí očekávané výstupy týkající se syntaktického pravopisu v jednotlivých obdobích (na stejné straně zůstalo neopravené velké písmeno po řadové číslovce – 2. Období).

Autorka podrobila analýze 6 řad učebnic pro 2.-5. ročník (nakladatelství SPN, Prodos, Didaktis, Alter, Nová škola a SPN-Fortuna) a zjišťovala různé přístupy k prezentaci jevů syntaktického pravopisu. V tabulce 1 na straně 8 je přehledně uvedeno rozvržení analyzovaného učiva v učebnicích jednotlivých nakladatelství v jednotlivých ročnících. Autorka dokládá zjištění o tom, jak jsou jednotlivé jevy prezentovány, i obrazovým materiálem, který má nejen motivační, ale i skutečně vzdělávací charakter.

Diplomantka výzkumem ověřovala dovednosti žáků 5. ročníku v psaní jevů syntaktického pravopisu. Zjištěné výsledky jsou velmi pečlivě doloženy v tabulkách a nejčastější chyby interpretovány. V interpretaci prvního cvičení autorka považovala za správné řešení v určení přísudku ve větě *Děti šly koupit babičce dárek* i spojení *šly koupit*. Zdůvodňuje to tím, že učivo o složeném přísudku je zařazeno až na 2. stupeň ZŠ. V tomto případě by bylo vhodné do testu zařadit jinou větu, která by neumožnila takovýto typ chybného řešení.

Za velmi funkční považuji kapitulu Metodická doporučení vyplývající z výzkumu, týkající se sestavování didaktických testů a návčiku jednotlivých jevů, a pracovní listy k syntaktickému vyučování, které autorka vytvořila.

V diplomové práci se objevují drobné stylizační neobratnosti:

S. 15: *Slovem obvykle se učebnice vyhne podrobnějším detailům, o kterých se žáci zatím neučili.*

S. 17: *Na dalších stránkách dojde na spojovací výrazy a vzorce souvětí.*

S. 17: *Popisuje pojmy.... Spojování vět probíhá pomocí spojek....*

V diplomové práci se ojediněle objevily také chyby syntaktického pravopisu.

Na straně 13 je v rozporu s normou uvedena tečka citace v souvětí před uvozovkami, za spojkou že je nepatříčně dvojtečka.

Žáci se dozvídají, že: „naše projevy jsou složeny z větných celků. Konec větného celku poznáme v řeči podle melodie, v písmu podle tečky, otazníku nebo vykřičníku. Větné celky se dělí na věty jednoduché a na souvětí. Souvětí se skládá ze dvou nebo více vět.“

Podobně i v dalším větném celku na téže straně.

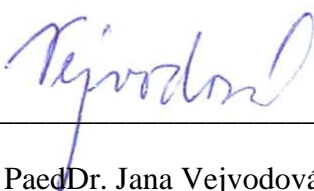
Interpunkci v souvětí učí prozatím psaním čárky s poznámkou, že „před spojkou a se čárka zpravidla nepíše.“

Podobně i strana 20-21, 22 Naopak tentýž jev je zapsán správně podle normy na stranách 24 a 27.

Přes uvedené drobné nedostatky formálního charakteru považuji diplomovou práci za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

Navržená klasifikace: výborně

Plzeň 22. 5. 2013

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.,

vedoucí diplomové práce